

SZENTES ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

● Egyes lappéldányok kizárólag Schönfeld A. könyv- és papirkereskedésében kaphatók. ●

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. t. 205. szám, öze. Friedl József ur. házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyiltteri közleményeket
a kiadóhivatal
mérsékelt árjegyzék szerint számít fel.

Az új párt.

A kimult országgyűlésnek volt egy pártja, mely összesen két tagot számlított: Cs a t á r Zsigát és S z e n d r e y t. Ezek voltak a — s ü n ö k.

Kettejükből telt ki minden. Cs a t á r volt pártvezér, műkönyv-gyáros, klubelnök stb. egyszemélyben, hűséges fegyveres társa viselte a pártban a többi tisztet.

Alapjában ez a két derék úr függetlenségi és 48-as volt, de egy színárnyalat, egy bizonyos valami a nézetekben elütött bennük még is e pártól s így esett, hogy nem képeztek azzal szerves egészet, hanem saját külön pártot alkottak az anyapárt árnyékában: a s ü n ö k és h e g y m ö g i e k p á r t j á t.

Mert állandóan ezen a néven neveztek a két derék úr külön állásfoglalását.

Nos hát, a képviselőház feloszlatása, a bekövetkezett választások vihára elsöpörte a sünöket és hegymögieteket.

A két tagú párt a választás egész vonalán vereséget szenvedett: Cs a t á r és S z e n d r e y nem kerülnek be az új parlamentbe.

Kétségtelenül nagy baj volna ez a magyar országgyűlésre, mely a két tagú pártban egy nevezetes, jellegzetes alkatrészt, egyik eredetiségét veszítette el, ha úgy itt nem volna Csongrádvármegye és abban két új országgyűlési képviselő, akik nagy hajlamot mutatnak a Cs a t á r Zsigá örökébe lépni és átörökíteni az új országháza a sünök és hegymögiek pártját.

Kár, hogy mindenkor törpék az epigonok.

A Cs a t á r Zsigó bátyánk műkönyvtárat titkárt igen sikeresen leste ugyan el Sima Ferenc s úgy halljuk, e részben dorosmai választói előtt jelölt korában meglepő produkciókat mutatott be, de már a derék volt pártelnök szemforgatását még sem sajátította el tökéletesen daczára annak, hogy a csongrádi csatarázásban jó iskolája volt.

Ellenben Balogh János a műkönyvtárat titkaiba nincs még beavatva, de annál alaposabban érti a szemforgatást. S tulajdonképpen úgy is áll a dolog, hogy ő és barátja, Sima Ferenc, ketten együtt adnak egy Cs a t á r Zsigát, úgy, hogy az új parlament párt a valóságban két-egy emberből alakul.

A Sima-Balogh párt! vagy ha így jobban tetszik: a Balogh-Sima párt!

Hát nem szép és lélekemelő tudat az e vármegyére, hogy belőle egy új párttal gyarapszik a magyar parlament?

Hogy mi lesz ez új párt tulajdonképeni politikai hitvallása? ezt ma még a titok mélységes homálya fedi el.

Tetszik tudni: a viszonyok és hogy — milyen konzekvenciákat fognak a maguk részére abból a tényből levonni, hogy Sima Ferenc az ország függetlenségi és 48-as párt köre nem hajlandó a kebelébe befogadni.

E kettőtől, a viszonyoktól és a konzekvenciák levonásától van függővé téve a jövőben e két új politikai hitvallása.

A jövőben, mondjuk; mert ma úgy áll a dolog, hogy a »Magyar Hírlap«, melyhez az új pártot, Horváth Gyula révén, gyöngéd kötelekék fűzik, a mult vasárnap — a befejezett választások után — a párttagok statisztikáját hozván, mind a kettőt: Balogh Jánost és Sima Ferencet az Ugronpártiak közé sorolja. Bizonyosan nem ok nélkül, mert azt még feltételezni sem lehet, hogy a »Magyar Hírlap« ne tudná, milyen politikai hiten levőknek vallotta magát ez a két úr a választások előtt és milyen politikai hiten lesznek akkor, mikor — megválasztva — bekerülnek a parlamentbe.

Ugy kell hát venni, hogy Balogh János és Sima Ferenc ma »függetlenségi és 48-as Ugronpártiak«; ez ma az új párt hivatalos címe.

Természetesen, még nem állandó, megüledett cím, mert tudjuk, hogy egy új párt alakulása mindig bizonyos vajudással jár, az eszmék még forronganak, a különböző elemek nehezen illeszkednek bele a pártkeretbe, a gondolatok lassan-lassan tisztulnak és a megüledés, a konszolidáció csak a teljes kiforrás után következik be.

Ily körülmények közt éppen nem volna meglepő, ha az új párt egy-két hónap mulva a címét változtatná ilyenformán: »függetlenségi és 48-as nemzeti Ugronpárt.«

És még itt sem érné el a megfiggadás teljességét.

Mert az új párt merőben új ideákat visz be a parlamentbe, amelyek hivatva vannak: új korszak-

ot alkotni Magyarországot alkotmányos történetében.

Az új ideát határozottan körvonalaival találjuk az új pártelnök lapjának, a »Szentesi Lapnak« f. évi 18. számában, hol erre nézve a következők íródtak:

... mi nem osztjuk azt a véleményt, hogy az országos képviselőnek csak országos dolgokkal kell törődni. Olyan nincs (a sifonérban — elmaradt) A községek ezer apró ügyeinek tömege képezi egy szervi egészben az ország ügyét, baját székintézés, orvoslása teszi az államkormányzatot, tehát annak az országos képviselőnek nagyon is törőnie kell az általa képviselt községek minden helyi bajával s segítségül ott kell lennie a nép számára mindig és mindenütt.

Ime hát, az államkormányzat politikájának új tana, megállapítva és rendszerbe öntve az új parlamenti párt: a Sima-Balogh párt által.

A képviselő előtt az országos dolgok tizedrangú jelentőségre sülyednek alá, mert megelőzi azokat a községek ezer apró ügyeinek tömege; mozaikszerűen ezekből az apró ügyekből helyezkedik össze az ország minden ügye-baja, már pedig ezek intézése teszi az államkormányzatot.

El van pedig mindez mondva fontoskodó, komoly ábrázattal azért, hogy a vármegyei kormányzatot megfosszák attól a vigasztól, amellyel pedig már-már belenyugodott, beletörődött abba, hogy a vármegye két ellenzéki vezérférfia megy fel Szentestről egyszerre a parlamentbe.

Nem, nem megyünk fel azért sem! Olyan nincs a sifonérba! dörgő jó Sima Ferenc, az új parlamenti párt elnöke. S ha felmegyünk: ott is a községek apró ügyeinek tömege képezi első sorban gondoskodásunk tárgyát. Ez a mi pártunk politikája és ezért hadd legyen a jövőben e párt hivatalos neve: »A községek ezer apró ügyeinek szentelyi függetlenségi és negyvennyolcas nemzeti-Ugronpárt.«

S ma még csak két-egy-en vannak ők, az új párt tagjai. De ki tudja: egy-két év mulva nem e százkra számol a párttagok száma? Nem-e Sima Ferenc az ország reménysége, aki új iskolát teremt, prozelitákat nevel és rövid időn megdöntve az államkormányzat eddigi fogalmait, nem ülteti-e ezek helyébe az új tant, mely szerint az országos

dolgot mind semmik: kereskedelmi politika, gazdasági politika stb. — mind sutba veletek, mert — az ország-háznak, a képviselőknek legelső és leg-szentebb kötelességük: a községek ezer apró ügyét-baját intézni, ezek képeznék szerves egészükben az államkormányzatot

Természetes, hogy ezzel a parlamentárizmus egészen átalakul.

X. képviselő előfoga terjeszteni, hogy az ő képviselői kerületének bugaczi járásában Büttykös Nagy Illés községi bakternek tályog nőtt a térdekalácsán s minthogy Bugacson semmi más teremtet lélek nem találhatóik, aki a bakteri tisztre ideiglenesen helyettesíthető volna, minthogy ennél fogva a derék Bugacz közbiztonsága erősen veszélyeztetve van: indítványozza, hogy a ház utasítsa a belügy-minisztert egy törvényjavaslatnak 5 percz alatt való beterjesztésére, amelyben intézkedés történik a bugaczi veszélyeztetett közbiztonság bajának nyomban való orvoslására. Kéri a t. képviselőházat, hogy az éppen tárgyalás alatt levő s a valutaszabályozásról szóló országos érdekű törvényjavaslatot a napi rendről letéve, mondja ki a sürgősséget és indítványát nyomban tárgyalja, mert az államkormányzat is megköveteli, hogy — minden egyéb mellőzésevel — első sorban a községek ezer apró-cseprő bajai orvosoltassanak.

Y. képviselő pedig egy — az országra nézve nagy fontosságú külpolitikai kérdésnek szavazásra kerülése pillanatában azzal kéri a t. háztól 5 napi szabadságot, hogy kerületének Gólyás községében épp most lesz a születendő állás választás útján betöltendő s minthogy az állam érdeke úgy kívánja, hogy a jövő képviselőválasztó polgárai avatott bába segítségével lássák meg a napvilágot, jelenléte Gólyáson e pillanatban, államkormányzati szempontból, sürgősen szükséges.

A ház aztán nagy lelkesedéssel adja meg a kért szabadságot és egy 20 tagú bizottságot küld ki a saját kebeléből Y képviselő mellé, hogy őt Gólyásra lekísérjék és a bába választás előkészületeinek kortes-mozgalmaiban, államkormányzati érdekekből, hathatósan támogassák.

Ime, az új párt révén keletkezett új alkotmányos élet képe. Az új korszak, melyet Sima-Balogh két-egy személyű pártja teremt meg, ahogy a szükségből erényt csinálva, kívül reked ugyan az országos függetlenségi és 48-as pártkörön, de a választóknak lekötött szófolyat más országos párttal hoz sem megnyitlan csatlakozni.

És reszkess vármegyei kormányzat!

Mert Pásztor János szerint: Balogh bár Budapestre megy fel testileg, itthon hagyja a szívét, lelkét meg az esztét, Sima pedig itthon hagyja a furfangját,

hogy mi vigasztalásod se maradjon fenn, amiből megnyugvást szerezhess a távozásukon.

Te pedig, *o h nép!* Csongrád-megye népe, légy örökké büszke rá, hogy ime a te kebeléből támadott az új párt, mely gyökerestől megváltoztatni van hivatva az államkormányzat tanát!

Városi közhatalok. Lapunk az utóbbi időben két ízben foglalkozott a városházépítés kérdéssel.

Nincs ma olyan közkérdésünk, mely sürgősebben követelné a megoldást, mint a városházépítés kérdése, mert az a helyzet, amelyet a hivatalok szétszóródottsága teremtett, már-már tűrhetetlen.

Olyan hivatalok, melyekkel a közönségnek naponta, sőt mondhatni a nap minden óráján szükségképpen érintkeznie kell, az vannak helyezve a külterületre, túl a Kurcára.

Ott van a községbírói hivatal, ott a közgyámi, melyek mindenike oly közvetlen kapcsolatban van a közönséggel, hogy a külterületre történt kihelyezésük szinte nevétségnek tünteti fel egész adminisztrációnkat.

De ez még mind hagyján.

Újvéttől a város maga kezelje a fogyasztási és italmérési adójövedéket.

Valami kezelő tisztég-féle lett szervezve, ami se hús, se hal, valami olyan közepes a köztisztviselőség és a magánhivatalnok között.

Ez az apparátus be lett ideiglenesen illesztve a közpénztári tisztég keretébe, a könyvelő ott nyert elhelyezést az alig 2 öl széles és ugyanolyan hosszú közpénztári hivatalban és a képviselőtestületi kiküldöttek: Borbély Lajos meg Babós József éppen úgy fungálnak, mintha mi változás sem történt volna és a város e két bérjavadalmát ma is idegen kezelő kezelné, akit napibiztosan kell ellenőrizni.

Már ez magában véve is nagy abszurdum. Mert valóságban úgy kellene lenni, hogy az a kezelő tisztég, mint a városi vagyoni adminisztrációnak egyik szerves része beillesztessék egészen a közhatalok keretébe, az ott alkalmazott egyének, mint köztisztviselői a városnak működjenek és ekkor semmiféle napibiztosra szükség nincsen, amint hogy a város egyéb vagyoni adminisztráció-nális ágához, a közpénztárhoz és adópenztárhoz sem küldenek ki fizetett napibiztosokat.

De eltekintve ettől, valamelyest tűrhető volt a közönségre az állapot, amíg ez a kezelő személyzet a közpénztárban volt elhelyezve és úgy a bejelentés, valamint az italmérési és fogyasztási adóilletékek fizetése ott teljesített a felek által.

Azonban, rövid pár hét alatt arról bizonyosodott meg a városi magisztrátus, hogy a közpénztári hivatal szűk a fogyasztási adókezelőség befogadására s jobb híján azt az expedienst csezték ki, hogy a fogyasztási adókezelőséget is áthelyezik — túl a Kurcára.

Egy hivatal, melyet a közönségnek szükségképpen a nap minden órájában fel kell keresnie, a külterületre.

Megengedjük ugyan, hogy az előjáróság hirdetésben ennél külön módszert nem talált és a túl a kurcai tágas épület önkénytelenül kinalkodik az ilyen kísérletezésre, de kétségtelen az is, hogy az ilyen félszeg és a közönség érdeke szempontjából sérelmes in-

tézkedés egyébre sem alkalmas, mint méltó felháborodást kelteni.

A hivatalok költöztetése évek óta folyik nálunk. Ma innen, holnap amonnan helyeznek át egyet-egyét más helyre s a közönség már bele-törődött e ferde helyzetbe annyira, hogy meg sem ütközik azon: ha jóhiszeműleg a számvévi helyiségbe lépve be, ott egyszer csak a mérnöki tisztéget találja.

Ha már ez így van: szerintünk az előjáróság jobb módszert is találhatott volna, mely szerint a javadalmi tisztég a közönség érdekeinek megfelelőbben helyzetetik át a közpénztári hivatalból más helyre.

Mert kétségtelen, hogy — ha már kénytelenek vagyunk bármelyik közhivatalt a külterületen elhelyezni — ez esetben inkább a mérnöki tisztéget kell vala az előjáróságnak túl a Kurczára költöztetnie és ennök helyére, a csérfészek emeleti termébe áttenni a fogyasztási adószedést.

Ez áthelyezéssel kettős célt lehetne elérni. Mert az a terem egy vékony válaszfalal könnyen két részre osztható és a két helyiségben a fogyasztási adószedés és a községbírói hivatal, melyek mindenikére a nap minden órájában utalva van a közönség, elhelyezhető.

E változtatás különben még most sem késett el és úgy az adminisztráció, mint a közönség jól feltogott érdekeiből ajánljuk itt körvonalozott javaslatunkat az érdemes városi előjáróság szives figyelmébe.

Ujdonságok.

Szentes, 1892. február 11.

— **Pályázatok eredménye.** Tegnap este járt le a vármegyei aljegyzői állásokra és a két közigazgatási gyakornoki állásra kiírt pályázat. A lejáratig pályáztak: az I-ső aljegyzői állásra Mátéffy Kálmán, a II. aljegyzőségre Sulcz Lajos dr.; a közigazgatási gyakornoki állásokra és pedig a mindszenti szolgabírói állásához Szabó Lajos, a központban pedig Nagy Sándor. E szerint a választás az egész vonalon egyhangú lesz.

— **Emlékeztető.** Vármegyénk közigazgatási bizottsága a f. hó 13-án délelőtt 9 óra-kor tartja e havi rendes gyűlést és a szokott helyen. Ugyanaznap délután pedig a bizottság feyelemi választmányja gyűlésez ugyanott.

— **Mikor a dög megszűnik.** Példaszo tartja, hogy: minden hasonlat sántít, de — mert a hasonlatot nem mi állítottuk fel — nem is tartozunk felelősséggel érte: sántite vagy nem? hanem elfogadjuk úgy, ahogy adva van: tökéletesen a találó hasonlat gyanánt. E hasonlat szerint ugyanis, mely a Szentesi Lap f. évi 18-ik számának vezérelkébe van befona, a vármegye hívei azzal vizsgaltajk magukat, a két híres ellenzéki férfiú: Balogh János és Sima Ferencz parlamentbe juttása tekintetében, ami az egyszeri gógos ember megvigasztalására szolgált mikor teheneibe beütött a dög. Az első tehén elhulláskor az az egyszeri ember azt mondta: azé döglök, a kinek van; mikor a második tehén is elhagyta e siralom völgyét, vizsgaltalú odavetete: jut is, maradis; de mikor az utolsó tehén is a bőrével számlolt be, könnyebűlten kiáltott fel: hál' istennek, megszűnt a dög. Miért fűzzük tovább ezt a remek hasonlatot? Tisztelettel hajlunk meg a kiváló férfiak előtt, kik ilyen szépen, nemesen gyakorolnak önbírálatot és a közönségre bizuk, hogy a talalós meséből a gazda meg a járványosnyavalyából an ellullott szarvas állatok kiletét kihámozza. Nem mi: te mondad, Dandin György!

— **Tisztújító közgyűlés.** A szentesi iparos ifjak képző- és segélyző egylete vasár-

nap délelőtt egyleti helyiségében tartotta meg a tagok szép érdeklődése mellett évi rendes közgyűlését. Petrovics Soma egyleti elnöknek terjedelmes elnöki jelentését, melyben az év eseményei mellett az egyletnek küszöbön levő ipartestületi segélypénztárra átalakulása tárgyában tett lépések iránt nyújtott tájékoztatást, Berceli Dániel pártoló tag indítványára a közgyűlés köszönetet szavazott. Kanász N. Antal pénztárnok az egylet múlt évi számadásait 23 frt maradvánnyal zárta le. A benyújtott és megtárgyalt költségvetés 457 frt bevétellel 406 frt kiadással és 51 frt felesleggel lett megállapítva és elfogadva. Számvizsgáló bizottság tagjai lettek: Berceli Dániel, Korsós Tóth Sándor és Deák József. A tisztújítás megejtésére, illetve a szavazatok összehaltására Kanász N. Antal szavazatszedő bizottsági elnök mellett Konce Antal, Szatmári Pál, László Sándor, Pap Ferenc és Török József egyt. tagok küldettek ki. Az elnöki tisztelet Petrovics Soma a közgyűlésnek ostromló kérelmére zajos éljenzés között ez évre is elválasztotta. Közfelkiáltással egyhangulag Rácz Zsigmond alelnöki, Kanász N. Antal pénztárnoki, Konce Antal jegyzői, Korsós Tóth Sándor könyvtárnoki tisztségben lelkes éljenzések között megmarasztattak. A választmányi és rendező tagságra elrendelt szavazás eredménye a következő: választmányi tagokká lettek: Berceli Dániel, Simon Eduard, Farkas Antal, Berényi Sándor, Csillag Armin, Bajcer Lajos, Szigetzi Zoltán, Török József, Praznovszky Aladár, Tarnóci Mihály, rendezők: Sipos Lajos, Deák József, Papp Ferenc, László Sándor, Vecseri Sándor, Dömsödi Pál egyleti tagok.

— **Csendőr-szemle.** Tyll László csendőr-főhadnagy, mint értesülünk, a csongrád-megyeyi csendőr-örs állomások megvizsgálása végett szemle-körútra indult.

— **Lapvélemény egy lapról.** A »Pesti Hírlap« a következőkben búcsúztatja a Buggattyút: »A Szentesen megjelenő Csongrád-megyeyi Híradó«, kijelenti legutóbbi számában, hogy megcsünnik. Nem is kár érte, tekintve, hogy utolsó számában is ilyen hangon beszél meg az eseményeket: »T a n a d i Antal úr, Szentes város dícső, jellemes és kellemes polgármestere beadta — nem lemondását — hanem a kulcsot, egészség dolgában; tudóvészben szenved s ágya fenéknél nyög kinosan.« A szerkesztője a lapnak dr. Filó Tihamér volt. Kevés szóban maróbb és található kritikát nem is mondhatott volna az előkelő fővárosi napilap a vidéki kollektájáról.

— **Nyári színészetünk.** Alig haladunk kifelé a télből, a nyári színelőadásokra már is jelentkezik vállalkozó a főkapitányságnál, aki a szinkört kéri. Mint értesülünk, ez a vállalkozó Makó Lajos, a ki a múlt évi színi évadban birta a szinkört s akitől mindenesetre nevezetes vállalkozás, hogy a tavaly rosszul sikerült évad dacára újból Szentesre akar jönni. Most táviratilag kereste meg A r a d i Kálmán rendőrőfkapitányt, hogy az engedélyt adja meg, de úgy tudjuk, május és június hónapokra. S talán ez az oka, hogy a főkapitány ez ideig Makó Lajos távirati megkeresésére még nem válaszolt. Makó Lajoson kívül utóbb, a főkapitánysághoz érkezett kérvények szerint, még Csók a Sándor szabadkai és Kömleci szathmári szingazgatók is versenyeznek nyári szinkörünkért, melyben saját zenekarukkal és jól szervezett társulattal ígérkeznek előadásokat tartani.

— **Beküldetett.** »T ö b b e n « aláírásal kaptunk a napokban egy közleményt, melynek beküldői köszönetüket fejezik ki szerkesztőségünknek azért, hogy a tél elején történt nyílt felszólalásunk folytán a gyalogjárók közveszélyes voltán az illetékes hatóságok imitt amott segítettek. Dicsérettel emlékezzünk meg a felszólalók a főkapitány érélyes intézkedéséről is, mellyel egyik másik háztulajdonossal a veszedelmes gyalogjárókat úgy ahogy kiigazította, ámbátor — mondják — a IV. tized 92. sz. ház előtt a

járó vonalán levő dombot máig sem enyészette el. De nem csupán ezért fordulnak hozzánk »t ö b b e n«, hanem, hogy lapunk útján felhívják a főkapitány figyelmét arra is, hogy a nevezett 92. sz. ház utcájában van ugyan 4 lámpás, dacára ennek azonban, borús-de-rős időben egyaránt egyiptomi sötétségűek ott az éjszakák, mert egy-az: a lámpák mind egy oldalon vannak elhelyezve, más meg — e lámpások közül kettő az utca két végén úgy áll, hogy a keresztvészes pontjára csik és így a világosság a két házarkóra összpontosul. Ami lámpás ezenkívül az utcában van, az bölcs előrelátással egy terebélyes akácfa alá van plántálva, nehogy valamiképp a gyalogjárót megvilágítsa. Ezeket a járda és világi-tási mizériákon segíteni kéri a főkapitányt s hisszük, hogy ő e szerény kívánságot teljesíteni is fogja.

— **Ipartestületi közgyűlés.** A szentesi ipartestület a f. hó 16-án, kedden délelőtt 8 órakor tartja a testületi házban az évi rendes közgyűlését, melyen az elnökválasztás kérdése is végmegoldást nyer.

— **Egyleti élet.** Egyik derék, tevékeny egyletünk, a sportegylet a f. hó 7-én tartotta rendes évi közgyűlését, melyet F e k e t e Márton elnök szép, buzdító beszéddel nyitott meg az egyleti tagok élénk részvétele mellett. A választmány éves jelentése felolvasztván, kitűnt, hogy különösen a sport két terén: a vívásban és a korcsolyázás meghonosításában értek el eddig szép eredményt; a jövőre nézve pedig határozatba ment, hogy az egylet új korcsolyapályáján állandó korcsolyacsarnokot létesít még ez évben, mely terv kivételében a város támogatására annyi-val inkább számítanak, minthogy az egylet a tanulóknak, kik a korcsolyasportra kötelezve vannak, e pályát bizonyos feltételek mellett díjtalanul engedni át. Elhatározottat továbbá, hogy az éden újból 4 hetes vívótanfolyamot nyitnak, melynek vezetésére V a y Lajos gróf egyetemi vívómestert hívják meg. A gimnázium tornatermének március 5-én leendő ünnepies megnyitására, a legjobb tornász tanuló részére az egylet 1-ső egyleti díj 1 drb. 10 frankos aranyat, másodikul 3 drb. ezüst forintot tűzött ki. Vagyoniilag az egylet rendezett viszonyok közt van. Múlt évi pénztári maradványa 142 frt 46 kr. volt. Az évi költségben a bevétel 700 frttal szerepel s a leltári vagyon értéke 662 frt 84 kr. melyben nem foglaltatik benn a 100 frt alapítványi összeg. Az egyleti tagok száma 60. Elhatározottat az alapszabályoknak olyként való módosítása is, hogy az alakulás stabil maradjon, egyszermindenkorra és ne 3 évről 3 évre történjék. Végül még dicséret illeti méltán az egylet azon határozatát, hogy az este, ha a gimnázium rendes torna- és vívótanári állást rendezesít a város, annak fizetéséhez 100 frttal hozzájárulnak. Megejtendő a tisztújítás, egyleti elnöké újból egyhangulag F e k e t e Márton, választmányi elnöké Pokorny Tódor lettek megválasztva. Titkár lett Sulez Lajos dr., pénztáros Nyiry Gyula, ügyész Mátéffy Ferenc dr., gondnok Bóna Sándor, választmányi tagok: Biró Elek, Gál Jenő dr., Jurenák Béla és Mikecz Ödön dr. Ime, egy egylet, mely minden hűhó, a reklámból puffogása nélkül működik és a mellett ily szék, dicséretes eredményeket képes felmutatni.

— **Ki fedezi a választási költségeket?** E cimen szellemeskedik a »Szentesi Lap« f. évi 18-ik számában egy újdonság, amelynek írója hirtelenben, pihent ésszel kiszámította, hogy a Törs-párt 1100 frtot költött a választási harcra s most az a pártban a legfontosabb kérdés, honnan fődözzék ezt a költséget? Hát ne fájjon ezért a tisztelt újság szerkesztőjének a feje. Az a párt nem etetett, nem itatott senkit, szavazóit se fuvaroztatta be s ami kevés elkerülhetetlen költséget volt, az ki is kerül a párttagok becsületéből. De fordítsuk meg a kérdést egy kissé. Állítsuk fel úgy, hogy ki fedezi a végeredményében a tápéi választás S i m a

párti 5—6000 frt választási a l k o t m á n y o s költségét? Ki fedezi a végeredményében a Balogh-párt pár ezer frtra menő alkotmányos költségeit, minek tetemes részét utcai suhancok trágár dalaira költötték el? Erre tessék kádenciát mondani, mert erre nem olyan könnyű ám a felelet, mint amarra a kérdésre.

— **Egyházi tisztviselői választása.** A helybeli ref. egyháztanács a f. hó 14-én, vasárnap választja meg az egyházi tisztviselőket, mely körülményre ezúton is felhívjuk a presbitériumi tagok figyelmét.

— **Vásár a szomszédban.** A kun-szt-mártoni országos vásár a f. hó 14-én, vasárnap kezdődik. A feneketlen sár miatt előreláthatólag ez a vásár is néptelen lesz ugyan, mindazonáltal felhívjuk rá a vásárosok figyelmét

— **Gazdák bálja.** Az idei farsang befőzéséül a tűzvéru gazdálkodó fiatalag rendez táncmulatságot f. hó 29-én a Kass-vendéglőben, a csongrád-megyey gazdasági egyesület javára. Szép s dúsán összeállított nyerelemény-játékkal köti össze ezen táncigalmat, melynek kis szerencsével értékes — s mi több, hasznos emléktárgya tehet szert a mulatságon résztvevő közönség, mely épp ezért annál nagyobb érdeklődéssel néz e mulatság elé, mely a jelekkel itélve egyike lesz a legsikerültebbeknek.

— **Veres kakas.** A f. hó 9-éről 10-re viradó éjszakán az órtonyó vészongósa rászította fel éjjeli nyugalmából városunk lakosságát. Tűz ütött ki a III. tizedben levő tükpiactéri Szedler-házban, amely elhamvasztotta a főépület tetőzetét. A tűz keletkezésének okait a megejtendő vizsgálat lesz hivatva kideríteni.

Farsangi krónika. A jótékony nőegylet f. hó 13-iki táncigalmának előkészületeivel van elfoglalva uem csupán a rendezőség, de a közönség azon tekintélyes része is, mely e táncigalomban részt fog venni. A belépőjegyek előre is szép keletnek örvendének, sőt — akik éppen a bálba menni nem akarnak, de azt mégis szeretnék látni — a karzaton készült páholy-üléseket már mind lefoglalták. A női táncrendek már megérkeztek és csinos, elegáns kiállításukkal valóban kellemes meglepetésül fognak szolgálni a nőeknek. Szóval: e vizgalom a legsikerültebbek egyikének ígérkezik, melyen a vidék is nagyszámban lesz képviselve. — A kerkesdők ifjak f. hó 20-iki táncigalmának sikerén szintén nagyban buzgólkodik a rendezőség. — Meg kell említenünk, hogy az iparos ifjak és a csongrád-megyeyi gazd. egylet táncigalma nem esik össze. Előbbi ugyanis a f. hó 27-én lesz, még pedig a K a s s szalóban, a gazdasági egyleté pedig 29-én ugyanott. — A gimnáziumi ifjak bálja márc. 5-én lesz a megyeház termében. A bál meghívók most küldetnek szét.

* **A magyar hírlapirodalom 1892-ben.** Id. Szinyeyi József, a magyar nemzeti műzeumi hírlapkönyvtár őr, mint rendszeren minden évben, a »Vasárnapi Újság«-ban most is közzétette gondosan összeállított kimutatását a jelen évben megjelenő összes magyar hírlapokról. E kimutatás szerint a jelen évben összesen 676 hírlap és folyóirat jelenik meg magyar nyelven. Az első magyar hírlap 1780-ban jelent meg Pozsonyban; a második magyar lap 1806-ban Pesten; 1830-ban 10 magyar hírlap jelent meg, 1848/9-ben 86, míg 1850 elején már csak 9 magyar lap; 1854-ben, mikor a »Vasárnapi Újság« megindult, 20 magyar lap volt, 1861-ben 52, egy évtized múlva 1870-ben már 146-ra, 1880-ban 368-ra, 1890-ben 636-ra szaporodott a magyar hírlapok és folyóiratok száma. Az 1892 elején megjelenő 676 magyar hírlap és folyóirat előfizetési ára összesen 2721 forintra megy. Budapesten 1892 elején 323, a vidéken 142 helyen 350 és külföldön 3 magyar lap jelen meg. Ezenkívül megjelen hazánkban idegen nyelvű lap és folyóirat: német nyelven 122; szláv nyelven 36; román nyelven 20; olasz nyelven 4; francia nyelven 5, összesen 187;

a magyarokkal együtt 863. E szerint 10, 905 magyarul beszélő egyénre csik egy magyar hirlap; 16,289 németre egy német; 54,302 szlávra egy szláv és 129,476 román ajkú egyénre egy román hirlap.

Menyasszonyi selyem ruhákra való selymeket fekete, fehér és crème színekben, simát és damasztot méterenként 45 krtól 16 frt 65 krig (mintegy 300 különböző fajtában) szállít egyes oltnyökre, vagy egész végekben is postabér- és vámmentesen **Henzeberg G.** (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba intézett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. (9)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.

Dugnay Kozák György úr szentesi evang. egyházunknak templomépítési alapjára 5 forintot volt kegyes adományozni, a miért neki az egyháztanács nevében őszinte köszönetemet nyilvánítom

Szentesen, 1892. febr. 10.

Holik Lajos,
egyházgondnok.

Irodalom.

A Vasárnapi Ujság február hó 7-iki száma a következő tartalommal jelent meg: »Ludovika bajor hercegnő, Erzsébet magyar királyné édes anyja.« (Arcképpel.) — Költömenyek: »Édes anyám, mit örököszt tőlem?« K. L.-tól. — »Reménytelen.« Zempléni Árpádtól. — »Régi újságok.« — »Házasság éhségből.« Elbeszélés. Irta Jókai Mór. (Goró Lajos rajaival.) — »Az 1892-iki nagy háború.« (Képpel: 1. Belgrád megszállása az osztrák-magyar csapatok által. 2. Az orgyilkosok kivégzése Szófiában. 3. Az első lövés a szerb-bolgár hadjáratban.) — »Egy éjeli kirándulás.« Elbeszélés. Irta Bret Harte. (Képpel: 1. Napoleon és kora. (Képpel: Napoleon búcsúja Mária Lujzától.) — »Konstantin Nikolajevics nagyherceg« (1849-iki és legutóbbi arcképevel.) — »A tél proletárjai.« Endrédi Sándortól. (Képpel.) — »A portici néma.« — »Abbas pasa bevonulása Kairóba.« (Képpel.) — »Mackenzie Morell.« (Arcképpel.) — »A magyar hirlap-irodalom 1892-ben.« Összeállította id. Szinnyei József, a m. n. muzeumi hirlapkönyvtár őr.

A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 2 frt, a »Politikai Ujdonságok«-kal együtt 3 frt.

Az új képviselőház képekben. A Vasárnapi Ujság, mely eddigi évfolyamaiban is számos arcképet és csoportozatot közölt az országgyűlésből, a most ujonnan választott képviselőházzal is minél teljesebben akarja bemutatni. E végből felkéri a megválasztott képviselők barátait és pártíveit, hogy e szándékban támogatni sziveskedjenek, az által, hogy a Vasárnapi Ujság szerkesztősége címére beküldik a megválasztott képviselőknek újabb időbeli fényképeit s a reájok vonatkozó élet- és jellemrajzi adatokat.

A t. közönséghez.

Klein Jakob rabbi, istennek ez a méltatlan szolgálja, aki dr.-nak és főrabbinak házudja magát, a »Szentesi Lap« f. évi 18-ik számában hosszú gyalázkodást intéz ellenem, amiért rámutattam, hogy ő tépdeste le a Törspárti plakátokat, tehát suhancz szolgálatokat teljesített.

Nem vártam tőle egyebet. Az az ember, aki papi méltóságáról annyira képes megfeledkezni, hogy védtelen képek becsületében gázol, amiért aztán a bíróság elítéli, az a pap, aki e szerint gyáva becsületesrabló, természetesen kanászgyerekké súlyd alá, mikor tollat vesz a kezébe s tőle a tisztesség soha sem várhat egyebet, mint piszkolódást. A szenny és mocsk, melybe magát ez a derék (?) pap belelte, a düh tajtéka, mit örjögésében szerte

fecskendez, felment engem a kötelezettség alól, hogy neki válaszoljak.

Hiába utasítja vissza a vádat, hogy ő volt a plakátfőle. E vádat fentartom. Menjen Klein Jakob rabbi sajtópörre, ott majd előállítom klasszikus tanúimat, akik őt e működésében látták. Ellenben hitvány rágalmazónak jelentem őt ki mindaddig, amíg hitelesen be nem bizonyítja, hogy én vagy a hozzám tartozók bármelyike valaha bárhol is úrvacsorát vittünk volna fel.

Ezt nem Klein Jakob rabbinak, hanem a t. közönségnek jelentem ki, mert ő vele, aki pap létere az isten házát is megfertőzteti, mikor a temploma előtt állva, az arra haladó kortesmetre, mint útcái suhanc kiált le, »abcug Török Kálmán« és ezzel provokálja, hogy a menet reá visszakialton »abcug a zsidó pap«, — ő vele szóba állani nem kívánok.

Igenis, az ilyen papok azok, akik magaviselittel még a zsidóban is nevelik az antiszemitizmust, akik megutáltatják az emberrel mindezt: a mi szent és magasztos.

Az olyan papok, mint Klein Jakob, akik kereskedést üznek az úristennel, pénzért erőszakos választ eszközölnek: ezek a kufárok, akiket kellene korbácsolni az Urhálékából.

Állítom igaz voltát bizonyítani tartozom. Hadd mondóm hát el a papi kucecnek egy üzletét a sok közül: a legutolsó.

Egy vásárhelyi hitsorsosunkat a világi törvény elválasztotta a nejétől, de az asszony zsidó rítus szerint válni nem akart, nem akarta elfogadni a gettelevet.

Vásárhelyen van egy zsidó pap. Derék, jellemes férfi, amilyenek isten igaz szolgáját a tisztalelkűség képezheti. A válni akaró hát első sorban ehez fordult.

Természetes, hogy a vásárhelyi pap viszatutasította hitsorsosa ajánlatát: hogy furfanggal, erőszakkal válassza el a nejétől.

Itt egy kissé az — »a z t m o n d j á k r a« kell támaszkodnom.

»A z t m o n d j á k e« ugyanis, hogy a nevezett vásárhelyi polgár erre Löw Immanuel szedgi rabbihoz fordult, aki szintén visszautasította ugyan, de állítólag egyúttal azt tanácsolta neki, hogy — ha erőszakoskodást keres — hát van Szentesen egy zsidó pap, az pénzért megteszi a kívánságát.

Ismerem és nagybecsülöm Löw Immanuelt s épp ezért kijelentem, hogy ezen »a z t m o n d j á k o t« nem hiszem. Ő ilyen piszkos dologba ennyire sem fog soha befolyjni. De jellemző ez az »a z t m o n d j á k e« a szentesi zsidó papra, aki rövid ittlele alatt bizonyos hírhedettségre tett szert az erőszakos válások terén és egyebütt szerzett érdemeiért.

Nos hát, Klein Jakob rabbi, isten e derék (?) szolgálja megalkuszik a vásárhelyi hitsorsossal és keresi a segítő-társakat, mert a válólevelet valakinek át kell adni.

A szentesi eklézsia alkalmazottjai: kántora, egyház-szolgálja stb., mind alárendeltjei. Ezeket fizeti a kapott pénzből, hogy szolgálatára legyenek. Megfizeti őket jól, hogy részeseek legyenek az úristennel üzött kereskedésben.

Freund Márk hitközségi kántor kap állítólag 30 frtot, ő állítja ki a válólevelet, amelyen minden hitközségi alkalmazott jól fizetett funkcionárius.

Ekkor a kántor két tanival átmegy Vásárhelyre a mítsem sejtő asszonyhoz. Azzal az ürüggyel, hogy a leányának akar parthit ajánlani, lép be hozzá s végül erőszakkal az ölébe dobja a válólevelet, kijelentvén neki, hogy ezzel az aktuallal már most rituáliter is elvan választva a férjétől.

A nő felugrik, gylkost kiált, a szomszédok összefutnak, Klein Jakob rabbi követet elverik és a válólevelet csúfosan visszahozzák.

Ime, így üz ez a szent (?) pap kereskedést az úristennel. Ilyenek lehetnek azok a papi kufárok, akiket, az új testámentom szerint, Jézus kikorbá-

csolt az isten dicsőségének szentelt templom csarnokából.

Uniór fogja el az embert, mikor az ilyeneket hallja és csak természetes, hogy az ilyen papi talárba bujt kucepell szóba állani, neki alaváló piszkolódásaira válaszolni nem kívánok.

De elkellert ezt mondanom a közönségnek, hogy ismerje emberét és a szerint iteljen közöttünk.

Szentesen, 1892. február 11.

Bánfalvi Lajos.

KÖZGAZDASÁG.

A vetések állása. A földművelésügyi minisztériumhoz érkezett hivatalos jelentések szerint az egész orszáigban magas hólepel fűdi a vetéseket; a hegyes vidékeken az utolsó napokban rendkívül nagy mennyiségű hó esett. A hófok két nap óta mindenütt fölemelkedett egyszerre 10—12 foknyi hidegről 2—6 foknyi megre és az összes folyókon érezhető is volt a lassú áradás. A Duna teljesen jégmentes, a Tiszán azonban Naménytől egészen Titelig a csak 6 cm. vastagságú jég áll, é úgy a kisebb folyók.

Az orsz. magy. gazdasági egyesület a látványosztási szakosztálya igen látogatott ülést tartott a napokban Tormay Béla elnöke alatt. Elhatározták, hogy az egyesület, ha alkalmas helyiség lesz e célra, Budapesten április hóban tenyészállatvásárt tart; ellenkező esetben a vidéken tartják meg a vásárt. Elhatározták még, hogy a szakosztály a földművelési minisztériumhoz felterjesztést intéz, melyben a ragályos állatbetegségek elnyomása céljából a kötelező állatbiztosítást kéri.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: *Dr. Máteffy Ferencz*

Társ-szerkesztő: *Bánfalvi Lajos.*

213. T. 892.

Hirdetmény.

Szentes város hatóságánál alkalmazásban lévő rendőrök és hivataloszolgák ez évi ruha-illetményének és pedig:

3 köpönyeg, 3 dolmány, 3 mente, — 3 nyári, 3 téli magyar nadrág, 20 vitorla vászon blúz, 20 lengyel nadrág, 36 pár nyári, 36 pár téli csizma, 32 micí sapka, 20 kemény rendőr kalap, 20 lószőrforgó, 20 viaszos-vászon kalap-takaró, 16 magyar pörge kalap, 24 katona nyakkendő, 24 rendőr cimér, 20 karkötő előállítására zárt ajánlati, verseny útján a tanács által szabadon választandó vállalkozónak ki fog adni.

Felhivatnak vállalkozni kívánók, hogy lepecsételt borítékba zárt s 80 koros helyleggel ellátott ajánlataikat, a vállalt összegnek megfelelő 10% bánatpénzzel — posztó-, vászon-, sínór-, gomb mintákkal felszerelten, azon nyilatkozattal, hogy a feltételeket ismerik, a tanácssterembe, hol a feltételek hivatalos órák alatt addig is megtekinthetők, f. évi február 11-en d. u. 3 óráig adják be, annyival inkább, mivel a netán elkésve beadott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Szentes, 1892. január 26.

NAGY IMRE,
tanácsnok.